

Nr 50.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående slutlig reglering av riksstaten för budgetåret 1946/47 m. m., såvitt angår nionde huvudtiteln.

Utskottet får härigenom avgiva utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts den 16 maj 1947 till riksdagen avlåtna proposition, nr 290, angående slutlig reglering av riksstaten för budgetåret 1946/47 m. m., såvitt angår framställningar under nionde huvudtiteln.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för nämnda dag (bilaga 5 s. 29—34).

Driftbudgeten.

G. Lanthushållning i allmänhet.

1:o) **Bidrag till ersättning för genom jordras vid Lidan förorsakade skador m. m., reservationsanslag.** Under förevarande punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 15 300 kronor.

Natten till den 2 februari 1946 inträffade vid Sköttorps egendom i Järpås socken, Skaraborgs län, en omfattande naturkatastrof genom ett stort jordras några hundra meter söder om nämnda egendoms byggnader. Jorden på ett halvcirkelformigt, omedelbart intill ån Lidans västra strand beläget område — omfattande enligt uppgift cirka 4 hektar åker och 3 hektar skogs- och betesmark — rasade därvid ned och bildade en stor grop med påföljd att Lidans strömfåra på en sträcka av cirka 800 meter fylldes med blålera, uppblandad med nedrasade uppräckta och delvis bortförda större träd. Den härigenom åstadkomna uppdamningen medförde att vattnet i Lidan undan för undan steg och översvämmade intill ån belägna marker, varvid stora skador uppstodo såväl å jordbruksfastigheter som å industrianläggningar.

Under tiden 2 februari—18 mars 1946 bedrevs under länsstyrelsens överinseende samt med vägdirektören som platsbefäl och arbetsledare ett omfattande och ihärdigt arbete i forcerat tempo för att söka eliminera och motverka skadeverkningarna av raset. Då arbetets brådsakande art och nödvändigheten att avvärja befarade katastrofer krävde insättande av stora manskapsstyrkor, fann sig länsstyrelsen därvid bland annat nödsakad att rekvidrera militär och hemvärn. Betydande skador torde nämligen ha inträffat,

därest fördämningen hastigt genombrutits och vattenmassorna strömmat ned mot staden Lidköping. På länsstyrelsens anmodan biträdde även Järpås brandkår för utförande av visst arbete.

I skrivelse den 7 maj 1946 — huvudsakligen innehållande en redogörelse för händelserna i samband med ifrågavarande jordras — har *länsstyrelsen i Skaraborgs län* hemställt om anvisande av medel till täckande av kostnaderna för nyssnämnda av militär, hemvärn och brandkår utförda arbete, vilka kostnader enligt vid skrivelsen fogade, vederbörligen attesterade räkningar uppgingo till sammanlagt 8 788 kronor 41 öre. Därjämte har länsstyrelsen i skrivelse den 22 februari 1947 hemställt, att ersättning av statsmedel enligt närmare föreslagna grunder måtte tillerkännas vissa i en vid skrivelsen såsom bilaga fogad förteckning angivna enskilda personer, vilka genom jordrasen och den därpå följande översvämningen åsamkats ekonomiska förluster. De av länsstyrelsen föreslagna ersättningsbeloppen, vilka framgå av sagda förteckning, uppgå sammanlagt till 5 921 kronor. Med förmälan att det kunde tänkas att någon ytterligare skadelidande komme att anmäla sig eller att något synnerligt skäl bleve anfört till stöd för en höjning i enskilt fall av den av länsstyrelsen sålunda föreslagna ersättningen, har emellertid länsstyrelsen hemställt att till styrelsens förfogande för ifrågavarande ändamål måtte ställas ett belopp av 7 000 kronor.

Departementschefen har tillstyrkt, att medel skulle anvisas till täckande av vissa utgifter för anlitat hjälpmanskap med i runt tal 8 800 kronor och till bidrag till enskilda personer för av dem i anledning av jordrasen lidna ekonomiska förluster med 6 500 kronor eller sammanlagt 15 300 kronor. Departementschefen har därvid utgått från delvis andra bidragsgrunder än de av länsstyrelsen föreslagna.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning under förevarande punkt och hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Bidrag till ersättning för genom jordras vid Lidan förorsakade skador m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47* anvisa ett *reservationsanslag* av 15 300 kronor.

N. Diverse.

2:o) **Extra utgifter, reservationsanslag.** Kungl. Maj:t har under punkten 2:o) föreslagit riksdagen att för ändamålet anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

Till Extra utgifter har å riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 70 000 kronor. Då från budgetåret 1945/46 fanns en reservation å anslaget av 10 005 kronor 47 öre, utgjorde det vid ingången av budgetåret 1946/47 disponibla beloppet 80 005 kronor 47 öre.

Departementschefen har anfört, att de förbättrade utlandsförbindelserna under innevarande budgetår ställt stora och tidigare icke emotsedda krav på förevarande anslag bland annat i samband med deltagande i av Food and Agriculture Organisation (FAO) anordnade konferenser, varför tillgången på medel till extra utgifter visat sig alltför knapp. Enligt erhållna uppgifter, avseende den 21 mars 1947, hade till och med nämnda dag anvisats sammanlagt 46 295 kronor 17 öre; anvisat men ej utanordnat belopp den 30 juni 1946 utgjorde 28 922 kronor, varjämte för medaljer borde beräknas ett belopp av 1 500 kronor. Då vad som för närvarande återstode å anslaget även med iakttagande av stor försiktighet uppenbarligen icke vore tillräckligt, syntes en förstärkning av anslaget behöfelig. Med beaktande av belastningen å anslaget under den förflutna delen av budgetåret 1946/47 erfordrades ett ytterligare belopp av lägst 20 000 kronor.

Utskottet.

Utskottet har intet att erinra mot framställningen och hemställer följaktligen,

att riksdagen må till *Extra utgifter* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av 20 000 kronor.

Stockholm den 10 juni 1947.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Carl Edmund Eriksson, Alfred Andersson*, Anderberg*, Nils Olsson, friherre Beck-Friis, herrar Näslund* och Hagman; samt

från andra kammaren: herrar Carlström*, Lundbom*, Andersson i Surahammar*, Larsson i Karlstad, Pettersson i Rosta, Jacobson i Vilhelmina och Andersson i Hyssna samt fru Eriksson.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.